

Együtt többet tehetünk

Lapunk rendszeres olvasói számára nem kell bizonyítanunk, hogy a Délmagyarország múltja, hagyományai, közszolgálati jellege folytán mélyen elkötelezett a környezetvédelem ügye mellett. Ezért is vettünk részt a Környezetvédelmi Minisztérium pályázatán, melynek eredményeként önálló környezetvédelmi melléklet megjelenítésére nyílik lehetőségünk a Környezetvédelmi Lap Célleírányzat támogatásával. A Zöld Zóna havonta jelenik meg, egyelőre négy alkalommal. Célünk, hogy bemutassuk Magyarországot, illetve a régió környezeti állapotát; a környezetminőség megóvása érdekében megoldásra váró problémákat, feladatokat. Szólni kívánunk a környezetvédelem terén elért eredményekről, a környezeti nevelés követendő példáiról. Meg szeretnénk mutatni, mi az, amivel az állampolgárok hozzájárulhatnak a környezet-, és így az életminőség javításához, mert – a Szegedi Környezetgazdálkodási Kht. jelmondatával élve – együtt többet tehetünk. Kerülni kívánjuk a sajtóban gyakran jelentkező pánikkeltést, és a környezetvédelmi kérdések szenzációként történő kezelését. Mérsékelt és szakmailag alátámasztott tájékoztatással kívánjuk segíteni olvasóinkat az önálló véleményalkotásban. Reméljük, a Zöld Zóna kiemelt olvasóink megbecsülését, és lehetőségünk nyílik a folytatásra áprilist követően is.

K. G.

Interneten a minisztérium

Ktm.hu

Védett növények és állatok, törvények, adatok felmérése – valamennyi a környezetvédelem területéről. Egyebek mellett ezek között böngészhet az, aki az interneten kinyitja a Környezetvédelmi Minisztérium honlapját. De azt is megtudhatja, hol területnek el hazánk nemzeti parkjai és természetvédelmi területei.

A Környezetvédelmi Minisztérium internetes honlapját a www.ktm.hu címen találjuk meg a világhálón. A földalatti érnye az áttekinthetőség: nem árasztja el információk tömegével az internetező, ehelyett hét alcímmel megadja a további keresések irányát. Írásunkban is ezek alapján indulunk el a minisztérium „útvesztőjében”.

A legelső menüpontra kattikelve a minisztériumról szerezhetünk bővebb ismereteket. Megtudhatjuk, kik dolgoznak a tárcaánál, milyen feladatokat látunk el és mely telefonszámon érjük el őket. Kereshetünk betűrend vagy a minisztérium osztályainak megfelelő besorolás szerint. A miniszter, az államtitkárok és a helyettes-államtitkárok külön pont alatt szerepelnek a róluk készült fényképpel és az életrajzokkal. A minisztériumról szóló oldalon találjuk meg az intézmény státusát, szervezeti és működési szabályzatát, valamint a hatályos törvényeket és más jogszabályokat. Ez utóbbiak közül az 1996. évi LIII. törvény a természet védelméről ugyanúgy elolvasható, mint például a polgári természetvédelemről szóló miniszteri rendelet. A jogszabályoktól két kattintással hátrább a tárca nemzetközi kapcsolatairól tájékozódhatunk, megismerhetjük az európai unió felkészülésünkkel összefüggő Phare környezetpolitikai és jogharmonizációs projektet, és elolvashatjuk a minisztériumról a sajtóban legutóbb megjelent cikkeket.

A földalatti a második alcímmel kattikelve a környezetvédelem területére jutunk el. Ez az oldal megismerteti az érdeklődővel a nemzeti környezetvédelmi programot, azt a hat évre szóló beavatkozási tervrendszerrel, amely a jelen környezeti problémáinak megoldásával és a jövő problémáinak megelőzésével foglalkozik. A környezetvédelemről szóló oldalon a környezeti elemek védelme, illetve a hulladékgazdálkodás témakörében további menüpontokat találunk, például a környezeti zaj elleni

védelemről, a települések csatornázásáról és szennyvíztisztításáról. Színesebbé teszik az oldalakat azok a diagramok és táblázatok, amelyek Magyarország hulladékgazdálkodási adatait ábrázolják.

A természetvédelem a földalatti harmadik menüpontja. Ebben a témában olyan hasznos információkra bukkanhatunk Magyarországon természetvédelmi indexben belül, mint például, hogy hol fekszenek hazánk természetvédelmi területei és tájvédelmi körzetei. Az egyes területeket ábécérendben kereshetjük ki az Aggteleki Nemzeti Parktól a Zselicségi Tájvédelmi Körzetig. A szöveges információ mellett néhány tájról fényképeket is láthatunk. Ugyancsak fotók segítségével ismerhetjük meg több almenüponton keresztül hazánk védett növényeit és állatait.

A minisztérium honlapjának földalatti a negyedik menüpont alatt megtaláljuk az aktuális pályázatok kiírásait letölthető adatlapokkal, valamint a már elbíralt pályázatok eredményeit. A következő, ötödik menüpontra kattintva meg tudhatjuk, mely háttérinformációk segítik a tárca munkáját. Ide tartozik a Környezetgazdálkodási Intézet, a Környezetvédelmi Fejlesztési Intézet, illetve a Környezet- és Természetvédelmi Főfelügyelőség az országot behálózó tizenkét területi felügyelőségével együtt. A földalatti hatodik menüpontja a laikusoknak valószínűleg nem mond semmit: GRID Budapest. De ha rákattintunk, megtudjuk, hogy ez az elnevezés egy olyan szervezetet takar, amely környezeti adatbázisok készítésével és szolgáltatásával foglalkozik. Ezen az oldalon megismerkedhetünk hazánk környezeti állapotának, például levegőjének, éghajlatának, élővilágának jellemzőivel. Olyan esettanulmányokba is beleolvashatunk, amelyek valamilyen környezeti szennyezésről készültek.

Azok pedig, akiknek az információvágyát nem elégítették ki az eddig végigböngészett oldalak, természetesen környezetünkkel és annak védelmével összefüggő további magyar és nemzetközi linkeket találunk, ha a földalatti utolsó menüpontjára kattintunk. Eljuthatunk például az Országos Meteorológiai Szolgálat, a Duna Kör, a Magyar Madártani és Természetvédelmi Egyesület vagy akár a Greenpeace weboldalaira.

Békefi Anett

Zöld Zóna

A DÉLMAGYARORSZÁG KFT. KÖRNYEZETVÉDELMI MELLÉKLETE

Sirálytetetés, faültetés, kerékpározás

A környezetvédelem: filozófia

A környezetvédelemnek át kellene hatnia mindennapjainkat. Az általános iskolától a felsőoktatásig minden elhivatott szakember e törekvés megvalósulásán munkálkodik. A Szegedi Tudományegyetem főiskolai karán képzett pedagógusok az átadandó tudásanyagba szervesen beépítik a környezetvédelmi ismereteket. Az általános iskolák – például Zrínyi Ilona, a Rókusi I., a Béke utcai – mindent megtesznek azért, hogy a gyerekekkel megszeressék a természetet; e munkában a Szegedi Vadaspark is részt vállal. Makón, a József Attila Gimnázium nemsokára természetvédelmi hónapot szervez.

Most pedig következzenek az említettek – egymásba kapcsolódó körként, némileg bővebben!

Az alapoknál kezdve

A környezetvédelem nem elvont fogalom, nem „lila köd”, hanem szemlélet, viselkedés, mondhatni filozófia. Ahhoz, hogy a gyerekek mindennapi életébe szervesen beépüljenek a környezetvédelem alapelvei, minél korábban el kell kezdeni az erre való nevelést – mondja dr. Csizmazia György, a Szegedi Tudományegyetem Juhász Gyula Tanárképző Főiskolai Kara biológia tanszékének docense. A tanárokat, tanítókat képző intézményen környezetvédelmi oktatás a biológia tanszék keretében folyik, s a neveléstudományi tanszék, illetve a tanítóképző intézet is foglalkozik vele.

A főiskolai oktató fölhívja a figyelmet: fontos, hogy a pedagógusjelöltek a környezetvédelmet ne valamilyen, mindentől elkülönült „tudományként” kezeljék, hanem beépítsék saját területükbe. – Az általános iskolákban a NAT nyomán kidolgozott, helyi oktatási-nevelési programok a környezeti nevelésre is hangsúlyt helyeznek, az iskola adottságainak, lehetőségeinek megfelelően – mondja.

A biológia tanszéken belül környezetvédelmi szak is látogatható, jelenleg felszáz diákkal. A neveléstudományi tanszék keretei közt mintegy kétszáz levelező hallgató sajtóttja el a környezeti nevelés tudnivalóit dr. Csizmazia György előadásain; a tanítóképzés területén jelenleg huszonegy tanítójelöltet oktat a tanár úr.

Már első osztálytól el kell kezdeni az általános iskolákban a környezet-, természetvédelmi nevelést, a kötetlen, játékos formában adagolt környezetvédelmi ismeretek magától értetődő természetességgel épülnek be a személyiségbe – így dr. Csizmazia György. Az iskolai környezetvé-

Hatékony figyelemfölkeltés. Mészárosné Balogh Ágnes tanítványai egész életükben védeni fogják a környezetet. (Fotó: Schmidt Andrea)

delmi nevelés terén nagyon jó példák említhetők. Dr. Rieszné Májér Szilvia, a Zrínyi Ilona Általános Iskola tanítónője elsősök osztályfőnöke. Mint kitűnő pedagógus, sosem szalasztja el az alkalmat fölhívni a gyerekek figyelmét a környezet védelmére, még szebbé tételére. Ha az időjárás lehetővé teszi, a Tisza-parton sirályokat, vadkacsákat etetnek – már ez is elegendő ahhoz, hogy egy életre a gyerekekbe rögzödjék a természet szeretete.

Segít a vadaspark is

Gyakran járunk a vadasparkba, ahol Konrád Mónika zoopedagógus hasznosan hívja föl a gyerekek figyelmét a növény- és állatvilágra – mondja dr. Rieszné Májér Szilvia. Konrád Mónikától lapunk megtudta: mintegy tíz-tizenöt iskola szervez rendszeres látogatást a vadasparkba, Szegedtől Makón és Csongrád felől Vásárhelyig. S bár miről is legyen szó az adott foglalkozáson, a környezet-, természetvédelem kérdései mindig szóba kerülnek.

A vadaspark, a zoológia, előzetes időpontegyeztetéssel, a tantervezetű igazodó, illetve igény szerinti témákkal várja az iskolásokat – hívja föl a figyelmet a munkáját nagy elhivatottsággal végző Konrád Mónika.

Mészárosné Balogh Ágnes, a Rókusi I. Sz. Általános Iskola biológia-földrajz szakos tanára sem szorítkozik csak a tantárgyi tudás átadásra. Nyolcadikosai – például Hegedűs Anita, Kufcsák Zsuzsanna, Magyar Tímea, Mencz Angéla, Weszelovszky Anna – életének máris részévé vált a környezet is odafigyelő magatartás.

Környezetvédelmi programunk nagyon sokrétű – mondja a tanárnő. – Na, tényleg jó kapcsolatokat alakítottunk ki a Szegedi Környezetgazdálkodási Kht.-val, a Magyar Madártani

Egyesület dr. Molnár Gyula vezette szegedi csoportjával, a Környezeti Nevelési Hálózat Országos Egyesületével, a Közép-Európa kerékpárút-hálózatának (környezetbarát közlekedés!) kiterjesztését szorgalmazó „EuroVelo”-val, és így tovább.

A madártani egyesület a mi iskolánkban is tart „Madarászult”, Nagy Tamás vezetésével – halljuk a tanárnőtől. – Az elmúlt hét végén például bagolyt is láttunk a Ságán”, veti közbe a 6. osztályos Ábrahám Máté.) Az iskola minden környezetvédelmi rendezvénybe bekapcsolódik. – Tavaly, a Föld napja alkalmából igaz, hogy a napfogatkozásra volt szó, de ebbe is „bele lehetett venni” a környezetvédelmet. Föhlhívta a figyelmet a levegőtisztaságra, az ózonnal szembeálló tényezőkre – így a tanárnő.

Pozitív „megszállottak”

Aki környezetvédelemmel foglalkozik, az pozitív értelemben mind „megszállott”. Megfigyelésem szerint a környezetvédelmi nevelés ügye, mint minden igaz ügy, nagymértékben személyfüggő – mondja Turai Géza, a Béke Utcai Általános Iskola biológia-technika szakos tanára, aki a TermészetBÚVÁR c. lapban is többször bemutatta az általa vezetett környezetvédelmi szakkör munkáját. (A Suli-mix című iskolaiújságnak pedig már környezeti- és egészségvédelmi különszáma is megjelent, az ő összeállításában.) Faültetést éppúgy végeznek a szakkörösök, mint komposztkészítést. Tavasszal, ősszel nagy kerékpártúrák kerülnek sorra, legutóbb például a Maros-parti Vetyehátra bicikliztek el a gyerekek. Gyalogtúrákat szintén szervez az iskola, hiszen a környezetvédelem fontosságára csak a valóságos példák láttán ébrednek rá a tanulók.

Turai Géza egyébként, mint számítástechnikai ismeretekkel is rendelkező pedagógus, arra is fölhívja a diákok figyelmét: a természetjárás és a számítógép egymást korántsem kizáró tényezők.

A középfokú oktatásba már az általános iskolákból hozott környezet-termesztvédelmi szemlélettel kerülnek a diákok. Itt önálló környezetvédelmi tevékenységre, kutatómunkára is mód nyílik.

A József Attila Gimnázium tanulói a legjobbak között szerepelnek, a környezetvédelem terén is. – Sok éves hagyomány nálunk, hogy minden évben meglátogatunk diákjainkkal egy-egy fokozottan védett területet, nemzeti parkot – mondja Fábján-Nagy Mária, a régiószerte elismerten kiváló, mako gimnázium biológiai tanára. Tavaly a Fertő-Hanság Nemzeti Parkba szervezett ötnapos környezetvédelmi tábor a gimnázium, az idén a Balaton-felvidéki Nemzeti Parkkal ismerkednek meg a JAG-os diákok. A gimnázium rendszeresen részt vesz a KITAIBEL Pál országos biológiai versenyen; a fölkészülés során a tanulók helyi környezetvédelmi témákat is földolgoznak, ön-álló kutatómunka keretében; példák említhetők a Maros vízminősége témaköréről kezdve a Makó környéki gólyapopuláció állományfelméréséig.

S hogy a közeljövőre is utaljunk: Kocsisné Maráci Margit igazgatóhelyettesétől megtudtuk, márciusban környezetvédelmi hónapot rendez a mako JAG. A diákok saját maguk határozzák meg, milyen konkrét feladatokkal foglalkoznak ennek keretében. Egyébként a gimnáziumból évről évre sok tanuló jelentkezik a Juhász Gyula Tanárképző Főiskolai Kar biológia szakára, ahol tovább bővülnek környezetvédelmi ismereteik, és megtanulják azok hatékony továbbadását is. Itt bezárul a kör.

Farkas Csaba

Atomhulladék Bábaapátiba?

Budapest (MTI)

Az eddigi előkészítő munkák alapján még nem dönthető el, hogy földtanilag alkalmas-e Bábaapáti térsége a kis- és közepes aktivitású atomerőművi hulladékok felszín alatti elhelyezésére – tartalmazza a Magyar Geológiai Szolgálat közleménye.

A szolgálat Dél-dunántúli Területi Hivatala szakvéleményében megállapította, hogy az előkészítő munka eddigi eredményeit kutatási zárójelentésben kell összefoglalni. Az előkészítő munkákat végző kht. összegző értékelése nem felel meg a kutatási zárójelentés követelményeinek. A kutatási fázisokat lezáró jelentés elkészítésénél tekintettel kell lenni a külföldi tapasztalatokra, az új jogszabályi követelményekre, a tároló koncepció tervére és a biztonsági értékelés adatigényére. A földtani jellemzők, illetve azok hibaelemzése alapján kell elkészítenie a kht.-nak a hatósági döntéshez szükséges másik dokumentumot, a biztonsági értékelést. Ez foglalkozik azzal, hogy milyen a szennyezőanyag megkötődése a kőzetben, illetve a repedések kitöltő anyagában. Csak ez után lehet megalapozottan állást foglalni a földtani alkalmasságról, illetve a további kutatási feladatokról. A kht. által benyújtandó dokumentumokat a Dél-dunántúli Területi Hivatal bírálja majd el, s hoz határozatot.

A szakvélemény rámutat arra, hogy az alkalmasság elbírálásához foglalkozni kell a terület mikroszeizmikus és környezetföldtani monitorozásával is. Javasolják azt is, hogy a további kutatás a széleskörű szakmai nyilvánosság bevonásával valósuljon meg. Így hatékonyabb és költségkímélőbb lehet a munka és szakszerűbb, megalapozottabb a döntés-előkészítés.

Amerikai égető Debrecenben

Debrecen (MTI)

Az Amerikai Egyesült Államok hadserege által kifejlesztett veszélyeshulladék-megsemmisítő üzem létesítéséről tárgyalt a napokban Kósa Lajos, Debrecen polgármestere Washingtonban.

A veszélyeshulladék-megsemmisítő plazmakemencéjében megolvastják, alkotó elemeire bontják a veszélyes hulladékokat. Ebből a fémek kivonhatók, a többi alkotóelem pedig egyfajta üveg-gömbbe zárják, amely tovább semmilyen formában nem oldódik, s megszilárdulása után felhasználható például útalap készítéséhez. Kósa Lajos hangsúlyozta: egy ilyen típusú hulladék-megsemmisítő új iparág megtelepítését is segítheti a keleti régióban. Több üzemben ugyanis a termék előállítás mellett keletkezik kisebb-nagyobb mennyiségű veszélyes hulladék, aminek elhelyezéséről, illetve megsemmisítéséről gondoskodni kell.

Debrecenben jelenleg a kórház és a klinikák termelnek nagyobb mennyiségű biológiai veszélyes hulladékokat, ezenkívül van galvánüzem és gyógyszergyár is a térségben. A polgármester számításai szerint egy amerikai plazmaégető beruházás költségei legfeljebb 2 milliárd forintot rúgnak.

A melléklet a Környezetvédelmi Minisztérium támogatásával készült. Szerkesztette: Keczer Gabriella Szakértő: Szabó Ferenc környezetvédelmi mérnök